VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

II. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM. Ára: 30 fillér. 1960. FEBRUÁR 22.

Vizsgáznak a levelezők

★

A politikai gazdaságtan eredményeiről

★

Réczey elvtárs nyilatkozata

Ifjúság a szocializmusért

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának és felszabadulásunk 15. évfordulójának tiszteletére hírdette meg a KISZ Központi Bizottsága az **„Ifjúság a szocializmusért"** próbát.

A próba már országszerte százezres tömegmozgalommá vált.

Kérésünkre **Herédi Kálmán** elvtárs, a KISZ VB szervező t kára elmondotta, egyetemünkről is **627** fiatal jelentkezett a próbák letételére. Ez a létszám az egyetem délelőtti hallgatóinak **60** százalékát teszi ki és ha összevetjük azzal, hogy a három KISZ-alapszerv taglétszáma 527 fő, kitűnik, hogy KISZ-en kívüli fiatalok is jelentkeztek. Az azonban már nem tűnik ki, hogy nem minden KISZ-tag jelentkezett. Különösen a Kereskedelmi Karról jelentkeztek kevesen, mindössze 141-en. Ennek oka, szervezési hibában keresendő.

Milyen hatással lesz a próba a szervezeti életre?

A próbára való készülés lehetőséget ad arra, hogy mind több KISZ-tagot és KISZ-en kívüli fiatalt vonjunk be a politikai képzésbe. A kultúr, sport és társadalmi munka feladatok biztosítják a rendszeres szervezeti munka végzését. Mindezek során közelebb kerülnek egymáshoz a kiszes és a szervezeten kívüli fiatalok.

A próba három területre terjed ki. Politikai feladat teljesítéseként a politikai órákon, és a kongresszusi anyag feldolgozásában kell részt venni. Hasznos és sok érdekességet ígérő az a húsz óra fizikai munka, melyet mint próbafeltételt végeznek a fiatalok. Kulturalis, vagy sportversenyen, rendezvényen való részvétel szintén a próba feltételei közé tartozik.

Mindhárom feladat sikeres teljesítése után jelvényt és igazoló lapot kapnak a próbázók.

Milyen eredmények vannak már?

Az eddigiekben legjobb eredményt az **Ipar Kar** mutat. Társadalmi munkából több mint **10 órát teljesítettek** átlagban; a IV. évfolyam átlaga 20 óra. Legkiemelkedőbb a IV/1-es KISZ-csoport, melynek több tagja 36 órát teljesített. Dolgoztak építőipari vállalatnál Budaörsön, Pest környéki termelőszövetkezetben, Állami Gazdaságokban és a Vár építésénél.

Ugyancsak sokan vettek részt a VII. kongresszus tiszteletére rendezett asztalitenisz és teremfoci bajnokságon, valamint csillag túrán, amivel a kulturális- és a sportfeladatok 60 százalékát teljesítették.

Mit tesznek a próbák további teljesítéséért?

A felszabadulási évforduló tiszteletére rendezett kulturális seregszemlén és szellemi öttusán reméljük minél többen fognak szerepelni.

A József Attila olvasómozgalomban való részvételt beszámítjuk a próbák kultúrális részének elvégzésébe. Az olvasómozgalommal kapcsolatos aktivitás azonban nem megfelelő. A jelentkezések száma alig hatvan. A KISZ kúltúraktívistái most a létszám megkettőzésén dolgoznak.

Márciusban újabb túrát rendezünk. A túra, mely előreláthatólag a Pilisben kerül megrendezésre, az őszinél nagyobb méretű és érdekesebb lesz. A tízkilométeres útszakaszon a résztvevőknek izgalmas harci feladatokat kell megoldaniok, rejtett állomást kell megközelíteni, szerepel a feladatok között tájolók kezelése, szakadékon való átkelés, sebesültszállítás stb. Egyes állomásokon politikai kérdésekre kell válaszolni, melyek előreláthatólag a felszabadulás eseményeivel és hazánk 15 éves eredményeivel foglalkoznak majd.

Külön felhívjuk a próbázók figyelmét, hogy a politikai feladat teljesítését a csoport fogja elbírálni, a politikai órákon való részvétel és aktivitás alapján.

Sok KISZ-csoportnál problémát jelent a társadalmi munka. **Tudja-e a KISZ-bizottság biztosítani a próbában előírt társadalmi munka mennyiségét?**

A társadalmi munkaalkalmak biztosítása a KISZ érdekvédelmi csoport feladata. Tavasszal nagyobb társadalmi munkaakciók szervezésével fogjuk megadni a próbafeladat elvégzéséhez szükséges munkaalkalmakat, — fejezte be nyilatkozatát Herédi elvtárs.

Goldperger István

A KISZ munkaértekezleteiről

A külker I/3 szemináriumban

Jól sikerült munkaértekezletet tartott a múlt héten a külker I/3 szeminárium. Hogy miért sikerült jól? Nemcsak azért, mert majdnem mindenki megjelent, hanem mert jó és nagyon hasznos vita alakult ki, mert mindenkit érdekelt, hogy álltuk meg helyünket az egyetem első komoly próbatételénél, életünk első egyetemi vizsgáin. Mindannyian régen **készültünk ide, és komoly gondolatokkal láttunk neki a tanulásnak.** Nagy elhatározásokkal indultunk és nem szerénytelen kijelentés, hogy ezeket nagyrészt sikerült is beváltani.

A tanulmányi beszámoló elemezte a félévi munkát. Az első zárthelyik hűen tükrözték az őket megelőző nagy készülést. A toponómiai vizsgán először léptünk be a leckekönyvvel a kezünkben a vizsgaszobába és a vizsgáztatóval szemtől-szembe először kellett számot adni a felkészülésről, melyet nem serkentettek és nem ellenőríztek naponkénti feleltetésekkel. Az egész csoportból csak egy volt, aki nem felelt meg.

A vizsgaidőszak komoly és izgalommal teli napjai után ha végignézünk a csoport eredményein a 3,55 százalékos átlaggal nem tarthatunk az első helyekre, de nem is kullogunk a sor végén. Közepes eredménnyel, de rengeteg tapasztalattal állunk most a II. félév küszöbén. Külön gonddal vizsgáltuk meg a munkás—paraszt-hallgatók tanulmányi eredményeit. Tanulmányi felelősünk külön megbeszéléseket folytatott erről a csoport szeminárium vezetőjével. Bikicsné elvtársnőtől és Kövesi elvtárstól értékes tanácsokat kaptunk.

Megtárgyaltuk a KISZ eredményeit is. A politikai órák segítettek eligazodni a világpolitika napi eseményeiben, tisztáztuk véleményünket és értékeltük az aktuális problémákat. Szó került a társadalmi munkáról, az „Ifjúság a szocializmusért" próbáról és afrikai barátaink KISZ-be való felvételéről.

Legnagyobb érdeklődést és a legtüzesebb vitát a kultúrmunka értékelése váltotta ki. Az eddigi kultúrmegmozdulások felsorolása mellett rengeteg terv vetődött fel. Közös mozi, színház és múzeumlátogatás, egész napos kirándulás tavasszal és ami mindenkit legjobban érdekelt, a közeljövőben **megrendezendő „csoportbuli".**

Az értekezlet végén kis csoportokban és hangos vitával indultunk hazafelé. Nagy terveket forgattak a diákfejek. Ami most nem sikerült, az majd sikerül a második félévben. Hogy elhatározásainkból mennyi válik valósággá és a tanulási szándéknak menyire marad nyoma jó osztályzatok formájában az indexekben, azt majd megírom a következő munkaértekezlet után.

Balázs Péter

A VII. kongresszus ideológiai kérdéseiről

A kongresszusi anyagot feldolgozó előadássorozat második előadását Molnár János elvtárs művelődési miniszterhelyettes tartotta február 17-én „A magyar proletárdiktatúra jelenlegi fejlődésének főbb ideológiai és politikai kérdései. A kultúrforradalomról" — címmel. Az előző előadáshoz hasonlóan zsúfolásig megtelt az I-es előadó. Bevezetőjében Molnár elvtárs hangsúlyozta, nem tér ki a kongresszus általános méltatására, s mindjárt annak a problémának megválaszolásával kezdte szavait, miszerint a kongresszus keveset foglalkozott volna ideológiai kérdésekkel. Hangsúlyozta, hogy bár a kongresszuson valóban nem voltak nagyobb, kimondottan elvi jellegű beszámolók, az ott elhangzottak mégis számos nagy jelentőségű elvi kérdésre adtak választ, ha nem is ez alatt a címszó alatt. Foglalkozott ezenkívül kulturális életünk, a kultúrpolitika jelenlegi helyzetével. Végezetül néhány szóval vázolta az elkövetkezendő felsőoktatási reformot, illetve az ennek megvalósításával kapcsolatos terveket. A nagy tapssal fogadott előadás után válaszolt néhány konzultációs jellegű kérdésre.

A Makarenko utcában

A Makarenko utcai diákotthonban a csoportgyüléseken is a tanulás szerepelt első helyen. A nyolcas számú csoportban nagyobbrészt I. éves külker-szakos hallgatók vannak, akik az ország különböző részeiből jöttek. A fél év óta végzett munka, s a közös élmények összeszoktatták a csoportot. Különböző témákat vitatnak meg, közös programokat szerveznek. A legutóbbi csoportgyűlésen is igen sok megbeszélni való volt. Az eredmények a jó és a közepes szint között mozognak. Sajnos, a négy utóvizsga miatt lecsúsztak az elsők közül. A jobb eredmények elérésére megvolna a feltétel: a jó napirend és az időbeosztás.

Az időbeosztás különösen az első hónapokban okozott sok gondot, most már egyre kevesebb az ezzel, s általában a renddel kapcsolatos tennivaló; csupán a reggeli felkelés, ébresztő körül vannak nézeteltérések.

A csoport vezetője, Marinov elvtárs ezekről beszélt bevezetőjében, majd a továbbiakban a diákbizottság féléves munkaterv-javaslatát ismertette. Ezek közül kiemelkednek a világnézeti kérdések: „az algériai kérdés, amerikai élmények" c. előadások.

Értékesek a tanulmányi munkát segítő javaslatok: a nyelvi körök beindítása (ellenőrzése), szakmai élménybeszámolók, tanulmányi verseny hirdetése. Egyre intenzívebben indul meg az olvasómozgalom. Könyvtári napokat rendeznek, mozgalmat indítanak a diákotthoni könyvtár jobb kihasználására. Továbbá irodalmi, hanglemezestek, múzeumi látogatások szerepelnek a programban.

L. I.

Hogyan vizsgáztak népköztársasági ösztöndíjasaink?

Különleges gondoskodásért különleges viszonzás jár. A népköztársasági ösztöndíjban részesülő hallgatók magas pénzbeli juttatást élveznek kormányunktól, s ezért megkülönböztetett figyelemmel kell kísérnünk tanulmányi munkájukat is. Elvárhatjuk és el is várjuk tőlük, hogy mindenkor példamutató eredményeket érjenek el.

Egyetemünkön hét népköztársasági ösztöndíjas van. Félévi vizsgaeredményükkel — meg kell mondanunk — nem vagyunk megelégedve. A hét hallgató közül csak ketten lettek kitűnőek, hárman értek el jeles, és ketten jó eredményt. Átlageredményük körülbelül 4,8.

A számok így elég szépek, de kissé mást mutatnak részletezve. Az egyik jeles eredmény — hát éppen sikerült. A négyesrendű hallgatók átlaga sem döngette a jeles kapuit, de nem is lehetett, hiszen egyiküknek például közepes osztályzata is volt.

Olyan színezete van a dolognak, mintha ezek a hallgatók nem vették volna elég komolyan félévi vizsgájukat. Igaz ugyan, hogy a népköztársasági ösztöndíj odaítélése szempontjából az év végi eredmény számít, de így nem szabad gondolkozni. Nemcsak azért, mert az eredmények — minden balszerencse mellett — a valóságos tudást tükrözik, s a hiányosságok később is kísértenek, hanem azért is, mert a valóban kiváló eredmény számukra tulajdonképpen lelkiismereti kérdés kell hogy legyen.

Reméljük, az elmondottak tanulságát levonva, a következő vizsgaidőszakban jobb eredményeket érnek el. Jó tanulást kívánunk — előre is.

A tudományos diákkonferenciák előkészületei

Az elmúlt évhez viszonyítva nagyobb lendülettel támogatja a KISZ a TDK munkáját. Strélinger Ildikó, a szervező bizottság KISZ megbizottja elmondta, hogy karonként is működnek TDK-felelősök. A konferencián részvevők számára tájékoztató előadást tartottak, ahol részletesen ismertették az indulás feltételeit, útmutatót nyújtottak a dolgozatok felépítéséhez.

Segítséget kíván nyújtani a KISZ a dolgozatok legépeléséhez is, ami mindig a legsúlyosabb problémát jelentette a hallgatóknak. Az előadásra nem kerülő dolgozatokat szűkebb kollektívák fogják megvitatni, amelyek az egyes tanszékek mellett működnek majd. Így a legteljesebb mértékben biztosítva látszik minden pályázó számára az, hogy dolgozata megfelelő fórum előtt kerüljön nyilvánosságra, megvitatásra.

Bár nagy lépést jelentett előre a KISZ-nek a TDK-szervezésbe való bekapcsolása, alapvető változás csak akkor következnék be, ha a TDK-szervezést teljesen a KISZ venné át, s a tanszékek bekapcsolódása, csak szakmai jellegű lenne.

A legutóbbi számunkban ismertettük, hogy a TDK-szervezőbizottság tudomása szerint, mely tanszékeken állnak gyengén a TDK-ra való felkészülésben. Meglátogattuk ezeket a tanszékeket, s a következőket hozták tudomásunkra.

A Politikai Gazdaságtan tanszéken a pályázó öt hallgató közül hárman már elkészültek. A tanszék két hónappal ezelőtt megadta a hallgatóknak a szükséges szaktanácsot és irodalmat, s kijelölte a patronáló oktatókat.

A Népgazdaságtervezése Tanszékre két IV. éves hallgató közösen nyújt be pályázatot. Témája — a matematikai módszerek alkalmazásának lehetőségei a közgazdasági kutatásban, nagyon újszerű és a dolgozat feltétlenül érdeklődésre tarthat számot.

Az Ipargazdaságtan Tanszéken megtudtuk, hogy jól állnak a felkészülésben; a tavalyi két dolgozattal szemben az idén hat hallgató adott be pályamunkát. Dicséret illeti — mondta Szakasits György elvtárs — a III. éves iparszakos hallgatókat, akik nagy odaadással kapcsolódnak be a TDK-munkájába.

A tanári „B"-szak az első évfolyam legjobb csoportja

Tizenöt hallgató közül egy kitűnő, három jeles és öt jórendű. A csoport tanulmányi átlageredménye 3,85. Utóvizsga nincs.

Vajon mi a titka ennek az első éven valóban szépnek mondható eredménynek?

Sin Erzsi csoportfelelős válaszol:

„Mi tanárok akarunk lenni és hogyan lehetnénk majd diákjaink példaképei, ha mi sem tanulunk rendesen!"

A kitűnő eredményt elért Koszonits Katiról megtudjuk, hogy Sopronból jött, közgazdasági technikumot végzett és diákotthonban lakik. Tanulmányi módszeréről csak annyit mond, hogy a félév során folyamatosan tanult, az előadásokon jegyzetelt. Nagyon örül annak, hogy igen jó szellem honosodott meg szobaközösségükben. Úgy érzi, ez nagymértékben hozzájárult a jó eredmény eléréséhez.

Tanulmányi téren különösen sokat segít a csoportnak Szücs Júlia elvtársnő, a számviteli tanszék adjunktusa.

A csoport tagjai az orosz nyelv és a matematika tanulmányának megkönnyítésére tanulópár-rendszert alakítottak ki, melyet megkönnyített az a tény, hogy a csoportból kilenc lány együtt, diákotthonban lakik.

A legjobb eredményt, 4,37-es átlagot, politikai gazdaságtanból érték el. A leggyengébben matematikából szerepeltek.

Hogyan működik a csoportban a KISZ? — kérdeztük Hegyesi Mária KISZ csoportvezetőtől.

„A csoportból tizen KISZ-tagok és a többiek is kérték felvételüket a szervezetbe. Főleg a társadalmi munka terén van javítani valónk, noha hatan tagjai az énekkarnak. Hogy még jobban megismerjük egymást, közös mozilátogatásokat és tavaszi kirándulásokat tervezünk."

Eredményeitekhez gratulálunk, terveitekhez további sikereket kívánunk.

M. Zs.

Magyar jogászküldöttség négy távoli országban

Dr. Réczey László, az igazságügyminiszter első helyettese, egyetemünk tanára és dr. Eörsy Gyula professzor, a budapesti jogi kar dékánhelyettese az elmúlt hetekben a Magyar Jogász Szövetség megbízásából India, Indonézia, Ceylon és Egyiptom 13 városában járt és tartott előadásokat. Munkatársunk megkérte dr. Réczey László elvtársat, hogy az útján szerzett tapasztalataiból adjon ízelítőt olvasóinknak.

— *Mindenekelőtt hangsúlyozni szeretném,* — kezdte nyilatkozatát dr. Réczey elvtárs —, *hogy a hatóságok mindenütt igen előzékenyen fogadtak bennünket. Az igazságügyminiszter, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, vagy a Legfőbb Ügyészség gondoskodott arról, hogy megfelelő támogatásban részesüljünk.*

— Mi volt az utazás célja? — tettük fel a kérdést.

— *A négy ország jogászközvéleményét igyekeztünk tájékoztatni a magyar és általában a szocialista országok jogrendszeréről és jogéletük sajátosságairól. Természetesen a tájékoztatásnak határt szabott a rendelkezésünkre álló aránylag rövid idő.*

— Miért volt szükség ilyen tájékoztatásra?

— *Teljesen téves nézetekkel találkoztunk. Olyan kérdéseket tettek fel nekünk, mint például van-e a szocialista államokban törvény, büntetőtörvénykönyv, eljárási jog, van-e magántulajdon, lehet-e az állampolgároknak házuk, földjük, örökölhetnek-e? Az ilyen és ehhez hasonló kérdésekből látható, hogy ezeknek az országoknak jogász — és valószínűleg nem jogász — közvéleményében olyan kép alakult ki, mintha a szocialista országok a teljes anarchia állapotában élnének, ahol nem törvények szabályozzák az emberek életét, hanem a hatóságok erőszakossága tartja fenn a „rendet".*

— Véleménye szerint mire vezethető vissza az ilyen nézetek kialakulása?

— *A nyugati kommunistaellenes propagandára, amely egyoldalú befolyás alatt tartja ezeket az országokat és gyűlöletet igyekszik kelteni és szítani a szocialista államok rendszere iránt. Ennek érdekében semmiféle hazugságtól sem riadnak vissza. Meg kell azonban mondanom, bármekkora erőfeszítést is fejtenek ki, legalább is azokban az értelmiségi és főképpen jogászértelmiségi körökben, amelyek számára előadásokat tartottunk, ez az egyoldalú informáltság nem teljesen általános. Sokan vannak az említett országokban, akik — audiatur et altera pars — igyekeznek a másik féltől is felvilágosításokat szerezni és így alakítani ki álláspontjukat. Sőt, nyugodtan állíthatom, sok barátunk is él ezekben az országokban, akik örömmel fogadták előadásainkat, a feltett kérdésekre adott válaszainkat. És úgy vettük észre, azoknak is megrendült a szocialista országokról alkotott hibás elképzelése, akik az egyoldalú nyugati propaganda befolyása alapján felületesen alakították ki véleményüket.*

— Egyetemi hallgatók előtt is tartottak előadásokat?

— *Ujdelhi, Madras, Bandung és más városok egyetemein volt alkalmunk diákokkal találkozni. A hallgatókat különösen a Magyar Népköztársaság szervezeti felépítésének kérdései, azonkívül a fiatalok és a nők helyzetéről tartott előadások érdekelték. Amikor például elmondottuk, hogy mennyire védi a magyar jog a nők egyenjogúságát és menynyi kedvezményt biztosít részben terhességük idejére, részben azzal, hogy öt évvel előbb teszi nyugdíjjogosúlttá őket, mint a férfiakat, akkor az elnöklő dékán, aki a lélekvándorlás híve, zárszavaiban megjegyezte, hogy újjászületése esetén nő szeretne lenni Magyarországon.*

— Általában milyen gazdasági kérdések iránt volt érdeklődés?

— *A magyar jogrendszer sajátosságain keresztül nem könnyű az ország életét és fejlődését bemutatni. Igyekeztünk bátorítani hallgatóinkat, hogy ne csak jogi vonatkozású kérdéseket tegyenek fel. Elsősorban a fizetések nagysága érdekelte őket, ezen belül az értelmiségiek keresete. Kérdezték, vannak-e szabadpályák, milyenek az adókulcsok, hogyan válnak érdekeltté a munkások az üzem termelésében, milyen a prémiumrendszer, hogyan befolyásolja ezt a termelés jó vagy rossz minősége?*

— Hogyan tudná Réczey elvtárs összefoglalóan jellemezni a meglátogatott országokat?

— *A kormányok nagy erőfeszítéseket tesznek — és nem eredménytelenül — azért, hogy népeik életszínvonalát emeljék. Természetesen ez sokkal lassúbb folyamat, mint nálunk. Ez is oka, hogy — a kétségtelen jólétet élvező vékony réteg mellett — igen jelentős tömegek ma még nagy szegénységben élnek. Úgy gondolom* — fejezte be Réczey elvtárs nyilatkozatát — *fejlődésünket és elért eredményeinket feltáró ismertetéseink már csak ezért is érdeklődésre tarthattak számot.*

G. I.

A Fővárosi Tanács Mozgóképüzemi Vállalata és a Közgazdász

IRODALMI PÁLYÁZATOT

hirdet a XII. szovjet film ünnepe alkalmából.

FELTÉTELEK:

1. A pályázaton a lap minden olvasója részt vehet, több munkával is. Vagy jeligét, vagy nevet (és lakcímet) minden pályamunkán fel kell tüntetni.

2. Pályázni lehet a következő filmekről írott kritikával, értékeléssel, dolgozattal:

A BÉKE ELSŐ NAPJA, KEZEDBEN AZ ÉLET, EGY KISLÁNY KERESI AZ ÉDESAPJÁT, FANTASZTIKUS UTAZÁS, KÉT FIÚ, EGY KISLÁNY, SZÁMÍTHATSZ RÁM, A CSODÁLATOS MALOM, A CSUKA AJÁNDÉKA.

3. A pályaművek terjedelme 2—4 ritkán gépelt oldal lehet.

4. A pályázatokat lapunk szerkesztőségébe kell beküldeni. Határidő: 1960. március 6.

5. A beérkezett pályázatokat szerkesztőségünk első fokon elbírálja, majd a három legjobbnak ítélt munkát beküldi a FÜMO-nak, ahol a többi laptól beérkezett legjobb pályamunkákkal együtt értékelik és megállapítják a jutalmazások sorrendjét.

DÍJAK:

I. díj:	500 Ft
II—III. díj:	300 Ft
IV—VI. díj:	200 Ft
VII—XX. díj:	Értékes könyvjutalom

Az értékelés eredményét lapunk március 25. után megjelenő számában közöljük. A díjakat a FÜMO postán küldi meg a nyerteseknek.

Kérek egy beutalót Lillafüredre

Sokszor halljuk ezt a mondatot a szakszervezeti bizottságok irodáiban, s a folyosókon pedig jónéhányan panaszkodnak, hogy az idén sem kaptak beutalót. Nézzük meg egyetemünk szakszervezeti bizottságának mit sikerült biztosítania oktatóink és dolgozóink részére az elmúlt évben.

A Pedagógus Szakszervezet központjából hivatalosan harminc darab beutalót kaptak, ez kevésnek bizonyult, s ezért az egyetem megszervezte saját erejéből a családos üdültetést. Négy helyen, Sopronban, Pécsen, Mátrafüreden és Révfülöpön 87 felnőtt és 47 gyermek részesült az önköltséges családos üdültetésben. A szakszervezeti bizottság üdülési hozzájárulás fejében 10 ezer forintot juttatott részükre, s ezzel biztosította, hogy egy-egy személy költsége sehogysem került napi 25 forintnál többe. Általában iskolában, nevelők házában oldották meg a lakást, az étkezést pedig vagy saját beszerzéssel, vagy üdülői befizetéssel sikerült elintézni. A soproni, pécsi lakásért cserébe a Rudas László utcai diákszállóban biztosítottak helyet, az ottani pedagógusoknak. A családos üdültetés közmegelégedést keltett, úgy, hogy a 61-es költségvetés vitájánál a szakszervezeti alapszervek kérték ennek a lehetőségnek és a hozzájárulásnak további bővítését.

Meg kell említeni, hogy a Pedagógus Szakszervezettől kapott üdülőjegyek mindenkor megfelelőek voltak. Télen magaslatra Sopron, Galyatető, Lillafüred, Bakonybél üdülőibe kaptak beutalást, nyáron pedig a Balatonhoz, Hévízre és Hajdúszoboszlóra is sikerült üdülőket küldeni. A szakszervezeti bizottságunk kapott az elmúlt évben 10 darab gyermeküdültetést, ősszel pedig két kislányt 30 napos szanatóriumra küldtek.

Mivel a fizikai dolgozók nem vették igénybe az önköltséges üdültetést, nyilván alacsonyabb jövedelmük miatt, ezért a szakszervezeti bizottság a gyermeküdülő beutalókat úgy osztotta szét, hogy annak többségét a fizikai dolgozók gyermekei kapták.

A szakszervezet üdülési munkáját dicséri az is, hogy az idén sikerült létrehozni 30 fős romániai csereüdülést, amely ragyogóan bevált. Meg kell mondani, hogy a központ eddig a külföldi üdültetés terén mostohán bánt egyetemünkkel. Ezen a jövőben változtatni fognak, a szakszervezeti bizottság reklamációja nyomán.

Az idei év kedvező lesz, ezt bizonyítja, hogy már januárban 24-en üdültek SZOT-beutalóval hegyvidéken és a Duna-kanyarban. A szakszervezeti bizottságnak az a terve, hogy a családos, önköltséges üdültetést már az idén tovább bővíti.

HÍREK

Baráti találkozás a Lipcsei Rádió tánczenekarával

A Lipcsei Rádió tánczenekara szerepelt egyetemünkön február 19-én. Egyetemünk tánczenekara, az Ifjúsági Jazzegyüttes, baráti, szakmai beszélgetésre hívta meg a zenekart. A Lipcsei Rádió zenekara örömmel fogadta el a meghívást, a baráti közös zeneestről képes riportot közlünk a következő számunkban.

Kiállítás a kínai ifjúság életéről

A magyar—kínai kulturális egyezmény keretében a Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállítási termében — (Bp., V. Dorottya utca 8.) február 19-től március 6-ig a kínai ifjúság életéről kiállítást rendez.

A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével 11-től 19 óráig.

FILMHÍREK

A moszkvai Központi Dokumentumfilm Stúdió „Vigyázat! Rakéták a Rajnán!" címmel filmpamflettet készített az új háborús gyújtogatókról.

(Szovjetszkaja Kultúra, 1959. XII. 26.)

A Le Monde jelentése szerint az újabb divatba jött nagyszabású történelmi filmek sorában egy amerikai filmgyártó vállalat filmre viszi Hódító Vilmos életét Lawrence Olivier rendezésében. A film külső felvételeit Franciaországban, Angliában és Jugoszláviában készítik el, s a két főszereplő Marlon Brando és Maria Schell lesz.

(Le Monde 1960. I. 6-i száma.)

Farsangi bál

Február 6-án éjjel hosszú szünet után ismét benépesült az Aula. Igaz, hogy az álarcos, jelmezes farsangi bálon álarcot csak az árusítónál, s jelmezt is csak mutatóban lehetett egyetlen egyet látni. De a közönség jó hangulatán ez mitsem változtatott. Az Aulában mozdulni sem lehetett az ott nyüzsgő embertömegtől, s bizony sokan sajnálták, hogy a klub helyiségei ezúttal zárva maradtak a bálozó közönség előtt.

Az ifjúsági jazz hangulatos, kitűnő tánczenéjét sokszor megtapsolták, s nem kevésbé örültek a bálozók a menzán immár hagyományossá váló cigányzenének is.

A sűrű poharazgatás eredményeként helyenként igen emelkedetté vált a hangulat, de ez természetesen semmit nem von le a bál értékéből.

Még csak egyet. Riportereink nagyon keresték oktatóinkat — de csak néhányat találtak. S a közgazdász-nemzedék is elég kis számban képviseltette magát.

Mérnök—közgazdász-brigád a Hungária Vegyiművekben

A Népszabadság beszámolt

arról, hogy a Hungária Vegyiművekben mérnök-közgazdász-brigádok alakultak, gazdasági feladatok megoldására. Ellátogattunk tehát a Hungária Vegyiművekbe, hogy közelebbről is megismerkedjünk a megalakult brigádok munkájával és terveivel.

A pártbizottságon az üzem párttitkára és Boros elvtárs, az üzem igazgatója fogad bennünket. Előkerülnek a dossziék, amelyek a gyár új kezdeményezéséről, a mérnök-közgazdász és szocialista brigádok megalakulásáról tanúskodnak. Nagyszerű kezdeményezés ez — erősíti meg véleményünket Boros elvtárs is —, hiszen célja üzemünk termelékenységének fokozása, a kapacitás növelése. De ennél többről is van szó. Vegyük talán sorba a kitűzött célokat. A gyár mérnökei és közgazdászai az új év elején elhatározták, hogy közös munkával felmérik a gyár jelenlegi termelői kapacitását és terveket dolgoznak ki növelésére. A mérnökök elkészítik a terveket, a közgazdászok pedig elvégzik a gazdaságossági és egyéb számításokat. Eddig összesen hat ilyen brigád alakult, de ez távolról sem jelent végleges számot. A tervek gyakorlati megvalósítása a szocialista munkabrigádok, műszerész-lakatosbrigádok feladata. Az első terv a kaprolaktánüzem jelenlegi termelésének négyszeresére való emelését célozza. Ez az üzemrész látja el a gyorsan növekvő műszáliparunkat megfelelő nyersanyaggal. Jelenleg a nyersanyag mintegy 25 százalékát külföldről kell importálni. A terv jelentősége tehát, úgy gondoljuk, nem kíván különösebb magyarázatot.

A vállalatnál jelenleg

az anyagmozgatás sok munkástól komoly fizikai erőkifejtést igényel. Az egyik mérnök-közgazdász-brigád elhatározta, hogy felméri a lehetőségeket, és ahol lehet, javaslatot dolgoz ki a fizikai munka megszüntetésére az anyagmozgatásnál. Ahol erre nincs lehetőség, ott a munka jobb megszervezésével igyekeznek segíteni a dolgozóknak. Ugyancsak mérnök-közgazdász-brigád dolgozik a csontenyv-üzem bővítésén is. Új technológiai eljárás bevezetésével az átfutási idő jelentős lerövidítését akarják elérni a tervezett kapacitás-bővítés mellett. Ezeket a célkitűzéseket beruházási támogatás nélkül érik el.

Brigád alakult új,

korszerű porozószerek előállításának kidolgozására. Igen komoly felelősség hárul a brigád közgazdász tagjaira, akiknek feladata, kiválasztani az új eljárások előállítási módszere közül azokat, amelyek alkalmazásával a gyártás a leggazdaságosabb lesz. Ezenkívül műszaki-közgazdász-brigád foglalkozik az energiagazdálkodás ésszerű megszervezésével és az energiatakarékosság további lehetőségeinek felmérésével, valamint a gyógyszerkönyvi sósav üzembiztos előállításával is. Ezzel kapcsolatban szeretnék teljesíteni a környék lakóinak régi kívánságát: a távozó sósavgázok egészségre káros hatásának megszüntetését. A hat brigád már csatlakozott a hazánk felszabadulásának 15. évfordulója tiszteletére rendezett munkaversenyhez. A dolgozók úgy gondolják, hogy kezdeményezésük nem marad egyedül álló és példájuk nyomán még sok vállalatunk kapcsolódik bele ebbe a nagy sikereket ígérő mozgalomba.

— Ma még csak tervekről beszélhetek — búcsúzik tőlünk Boros elvtárs —, de látogassanak meg bennünket egy fél év múlva. Akkor már eredményekről adhatok tájékoztatást, amelyek a rajtból ítélve bizonyára nem maradnak el a tervek mögött.

Szirtes — Nagy

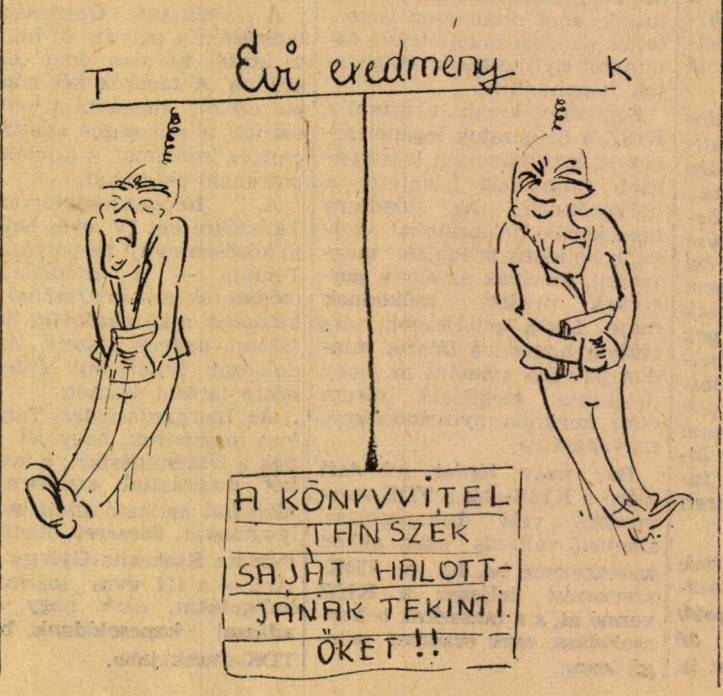

A félév jó eredményeiről a politikai gazdaságtan tanulásról

Beszélgetés Vörös Gyula tanszékvezetővel

Az egyetemi oktatás egyik alappillére a politikai gazdaságtan, amelyet az első két évben tanítanak. Bár a hallgatók közül néhányan nem vagy nem eléggé ismerik el a tárgy fontosságát, s úgy gondolkoznak, hogy ez is egy a többi közül, az idén a tanszék és a hallgatók szorgalmával biztató, jó eredményeket sikerült elérni. Az elsősök átlaga erős közepes lett 3,37-tel, a másodéveseké pedig jórendű, 3,66-tal.

A jó eredmények örömével kértük meg *Vörös Gyula* elvtársat, a politikai gazdaságtan tanszék vezetőjét, ismertesse a tanszék és a hallgatók elmúlt félévi munkáját.

A délelőtti hallgatók eredményei kedvezőek

Sokkal jobbak a tavalyi átlagnál. Jelentősen javult a vizsgák színvonala, ez bizonyítható azzal, hogy a jeles osztályzatok aránya az első éven 21 százalék, a másodéven 31 százalék, a tavalyi 17 és 12 százalékkal szemben. Sikerült csökkenteni a bukások számát is; elsőéveseink 14, másodéveseink 7,5 százaléka kapott elégtelen osztályzatot.

— A feleletek szépek, igényesek. Ritka, kivételes esetnek számított a teljes tájékozatlanság, hiszen még az elégtelenek is tudtak valamit a tételükről.

— A jó eredményeket több tényezőnek köszönhetjük — folytatta Vörös elvtárs. — Talán már az is segített, hogy a felvételi vizsgákon vigyáztak a megfelelő egyetemi színvonalra, a helyes kiválasztásra. A követelmények emelése is jó irányba hatott, hiszen a hallgatókat előre figyelmeztettük rá. Természetesen a javulás legfőbb okát a tanszék munkájának és a hallgatók szorgalmának a javulásában kell keresni. Különösen azokból a témákból hangzottak el szép, jól felépített feleletek, amelyeket a szemináriumokon megbeszéltek — s mindjárt el is jutottunk ezzel a jó munka, a jó eredmények egyik feltételéhez, a szemináriumokhoz.

Szemináriumok, kötelező irodalom

— A tanszék nemrégiben megvitatta a szemináriumi munka hatékonyságát, s a vitában az az álláspont alakult ki, hogy mélyíteni kell ezeket a szemináriumi foglalkozásokat, több oldalról tisztázni azokon az egyes közgazdasági kategóriákat, felhasználva a mai modern kapitalizmus tényeinek ismertetésére. Ügyelni kell arra, hogy a referátumok mellett a rendes tananyag tárgyalása se maradjon el. A hallgatóktól meg kell követelni, hogy alaposan, irodalom olvasással felkészülten menjenek el a szemináriumokra és az egész anyagról vitatkozzanak, ne pedig csak egyes „bedobott" kérdésekről. Az elmúlt félévben sok hallgató nem használta ki az előadások és a szemináriumok nyújtotta lehetőséget és a vizsgákon tapasztaltuk, hogy rohamtanulással, úgynevezett „friss mázolással" készültek fel. Ugyancsak vizsgatapasztalat az is, hogy az elsősök egy része iskolásan tanul, így a főbb összefüggések eltűnnek előlük az anyagrengetegben. Az ilyen hallgatókkal dícsérendő a szorgalmuk, de talán szemléletesebb oktatással, alaposabb foglalkozással és tanulással javítani lehetne ezen a helyzeten.

Fájdalmasan érintő vizsgatapasztalat az, hogy leendő közgazdászaink hivatkoznak ugyan a klasszikusokra, de nem olvasnak elég kötelező irodalmat. Különösen az elsősök nem valami lelkesek ezen a téren. Pedig sokat veszítenek vele, mert a fő kérdések, fogalmak tisztázásában segít az irodalom és a legjobb jegyzet is csak leegyszerűsítve adja a tudományos gondolatokat, így mélyebben nem ismerhetik meg tanítóink gondolatgazdagságát.

Talán ellentmond a jó eredményeknek, de azt tapasztaltuk — mondta Vörös elvtárs —, hogy hallgatóinknak a sajtó és a mai kapitalizmus viszonyaira vonatkozó ismeretei nem kielégítőek. Ez különösen a II. éveseknél, akik imperializmussal foglalkoznak, tűnik szembe. A szorgalmas hallgatók úgy látszik a tananyagban és az oktatásban nem kapnak elég tényanyagot erre vonatkozóan és maguk sem érzik szükségét, hogy közgazdászmódra lépést tarsanak a mai élettel, a mai tényanyag ismeretével. A jó osztályzatot szorgalmukkal, tudásukkal érdemelték ki. A tanszék viszont elhatározta, hogy a jövőben magasabb követelményeket támaszt a mai élet ismerete terén.

Érdekes megemlíteni néhány apróságot a tapasztalt hiányosságokból. Vizsgázóink általában jól ismerik az alapkategóriákat. A II. III. éveseknél tapasztaltuk viszont, hogy nem tudják elég jól a termelési viszony fogalmát, az értéktörvényt, az érték és a termelési ár viszonyát. Néhányan hajlamosak a lényeg helyett formai, technikai kérdésekre terelni a tételt. Pl. sok hallgató nem azt vizsgálta a pénz kialakulásánál, hogy az egyes áru miért válik pénzzé, hanem, hogy miért éppen az arany a pénz.

Az elmúlt félévben a tanmenet úgy alakult, hogy a délelőtti hallgatók csak a kapitalizmus politikai gazdaságtanát tanulták, ezért a tapasztalataink csak erre a területre vonatkoznak. Mégis az említett tanulságokat érdemes megszívlelni (sőt egyes vonatkozásokban különösképpen figyelembe venni) a szocializmus politikai gazdaságtana oktatásában és tanulásában is.

Mérnökök és levelezők

Ezután Vörös elvtárs néhány szóval értékelte a levelező hallgatók és a mérnök közgazdászok munkáját.

— Vizsgáik még folynak, így csak részeredményeket tudhatunk, azonban ezek nem valami bíztatóak. A mérnök-közgazdászok közül az I. éves külkeresek tűrhetően 3,1-es átlagot értek el. Az I. évf. iparszak viszont 2,59-es átlaggal, az egész II. évf. pedig 2,67-es átlaggal tündökölt. Ugy látszik, a mérnökök közül sokan nem veszik elég komolyan a politikai gazdaságtan tanulását.

A levelezőknél nagy szélsőség tapasztalható. Egyrészük szorgalmas, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik, jól vizsgázik. Mások nagyon gyengén szerepelnek. Hiányzik a rendszeres tanulás és bizony előfordul, hogy néhányan „általános politikai előadással" akarják helyettesíteni az elméleti és tényanyagot, vagy azzal, hogy szidják a kapitalizmust és dícsérik a szocializmust. Az eredmények szélsőséges volta azt követeli, hogy a felvételnél alaposabban válogassák ki az embereket és hogy segítsük jobban rendszeres tanulásukat. Határozott elképzelésem még nincs, hogyan segíthetnénk — mondotta Vörös elvtárs — talán lehetne vidéki konzultációs pontokat létrehozni, vagy pedig a szorgalmas, de elhagyott hallgatókkal igazából kifejleszteni a levelezést. Egyébként a szélsőséges vizsgaeredményekből összevődött eddigi levelező átlag az első évfolyam 2,9, a másod évfolyamon 3, s ez a pici javulás is azt bizonyítja, hogy a II. évesek már komolyabban veszik az egyetemi tanulást.

Végül az eredmények méltatása mellett néhány szót arról, hogyan kívánja javítani munkáját a tanszék. A szemináriumi munkáról már szó volt, ezen kívül, különösen a jegyzetek színvonalát szeretnénk emelni. Legkiforrottabb jegyzetünk az imperializmus előtti kapitalizmusról szóló, de még ezen is dolgozunk tovább. Nemrégen megvitattuk a szocializmus politikai gazdaságtana jegyzetet és úgy döntöttünk, hogy egyrészt magasabb színvonalon elméletibbé tesszük, másrészt pedig gyakorlatiasabbá. Azt is tervbe vettük, hogy új szervezeti felépítést dolgozunk ki — néhány elméleti kérdés tisztázása után — a szocializmus politikai gazdaságtanához. Azt hiszem egyaránt javít az előadások, szemináriumok és jegyzetek színvonalán, hogy munkatársaink új témákon, disszertációkon dolgoznak.

Bögre Katalin

Senki sem akar megszólalni...

Amikor azt tanácsolták, írjak az utóvizsgázókról, könnyedén bólintottam. Meglesz, csütörtökre itt a cikk. Milyen könnyelmű és tapasztalatlanságra valló igéret volt! Ismertem ugyan egy-két utóvizsgázót, még annak idején bőbeszédűen ecsetelték pechjüket, részletekbe menően elmesélték mindent, amiből többnyire a vizsgáztatók negatív arculata kerekedett ki. Ha másokat nem is, ezeket sikerült meginterjuvolnom — gondoltam. Persze gondolni könnyebb, mint cselekedni, annál is inkább, mert ismerőseim a hét folyamán mint a kámfor, úgy eltűntek. K. L.-t ugyan láttam egyszer a könyvtárban, szótárakkal körülbástyázva, s amikor barátságos szándékkal közeledtem hozzá, ő úgy átnézett a fejem felett, mint aki azt mondja: „Kívüle rámnézve nincs élet, nincs világ". (Mármint az oroszon kívül). Jeges tekintete visszarettentett. Hiszen szerencsére (mármint a cikk szempontjából) bizonyosan vannak még rajta kívül is, akik ezután vizsgáznak. De hogy kezdjek hozzá?!

Szólítsak meg valakit az előadóban? Tanácstalanul álltam, s ekkor, akármilyen furcsa, a véletlen jött segítségemre.

Mondd, nem tudnád elmagyarázni nekem az elemi transzformációt? — jött oda hozzám H. Gy. — Ugyanis ma vizsgázom. Na végre, örvendeztem. Legalább vele csinálok egy interjút.

— Kérlek, szó se lehet róla. Méghogy engem a Közgazdászban... Ez különben sem utóvizsga, csak halasztott. — S már ott is hagyott.

Na, vele is póruljártam. Cselhez kell folyamadnom, már látom, mert különben szóba sem állnak velem. Ezentúl csak mint együttérző kolléga érdeklődtem, galádul leplezve célomat, hogy az illetőt a plénum előtt akarom „meghurcolni". Ám így se volt nagyobb sikerem.

— Hogyne, tanulok. Persze, a mázlitól is függ. Kilencedikén. Semmi több. Mindenki zárkózottá és szűkszavúvá vált a témával szemben.

Mint sötét éjszakában világító fény, ötlött eszembe: hiszen megfoghatom a dolog másik végét is. Elrohantam az igazgatósági csoportba. Banka elvtárs elém teregette az utóvizsga statisztikáját.

Ipari kar:

I. évf. 19 fő; II. évf. 12; III. évf. 4; IV. évf. 3 fő.

Általános kar:

I. évf. 36; II. évf. 22; III. évf. 7; IV. évf. 5 fő.

Itt se tudtam tökéletesen tisztázni a dolgot. Elkeseredtem. S mert gondoltam, hogy az írás könnyíteni fog nehéz szívemen, íme elpanaszoltam mindent, ahogy történt.

Köcse Jolán

Február havi kultúrnaptár

Február 23-án, a Veres Pálné utcai kollégiumban Dobozi Imre-estet rendeznek.

Febr. 25. Filmklub-előadás az I-es előadóban. Bemutatásra kerül: Csintalan asszonyok c. francia film.

Febr. 26. A klubhelyiségben délután 6 órakor a kereskedelmi kar szellemi öttusa versenye. Közreműködik az „Ifjúsági dzsessz".

Febr. 27. A Veres Pálné utcai kollégium klubestet rendez.

Febr. 27. A Makarenkó utcai diákotthon színháztermében a Déryné Színház bemutatja: Rohmanov: Viharos alkonyat c. darabját.

Febr. 28. Délután 5 órakor teadélutánt rendezünk az egyetem aulájában. Közreműködik az „Ifjúsági dzsessz".

VIZSGÁZNAK A LEVELEZŐK

A Gazdaságtörténeti Tanszék előtt már jó néhányan álldogáltak a folyosón a vizsga kezdetét várva. Szemlátomást izgultak. Odamentem egy kisebb csoporthoz és megkértem őket, mondják el néhány szóval, milyen körülmények között készültek fel, hogyan segített a tanszék és mennyiben járultak hozzá az eredményes tanuláshoz a vállalatok. A munka az, ami legjobban akadályoz a tanulásban — kezdte Lugosi József pénzügyszakos hallgató.

Elmondotta, hogy a Heves megyei Tanácsnál, ahol dolgozik, rengeteg a munka és a tanulásra alig jut idő. Eddig három vizsgára, összesen hét nap tudott készülni. Nehezen adnak tanulmányi szabadságot a vállalatok — tette hozzá egy budapesti hallgató.

A tanszék ellen is felmerült néhány panasz. Hiányoznak az ellenőrző kérdések, nem szívesen tart konzultációt a tanszék, — panaszkodtak a hallgatók. Kifogásolták még a késői vizsgakezdést. Kezdjék korábban a vizsgákat! Készítsen a tanszék pontos beosztást arról, ki hánykor vizsgázik! — hangzottak el egymás után a javaslatok. S közben — mivel a levelező hallgató is csak diák — többen izgatottan érdeklődnek a vizsgáztatók után, de válaszolni már nem volt idő, mert megérkezett Berend elvtárs és megkezdődött a vizsga.

Míg az első felelők felkészültek, Berend elvtárs elmondotta, hogy a levelező hallgatók eredményei gazd. tört.-ből bizonyosfokú visszaesés ellenére is jobbak a délelőtti hallgatókénál. Kevesebb a bukás, és az átlag is magasabb. Ehhez azonban hozzájárul az is — tette hozzá Berend elvtárs —, hogy a levelezők egy félév anyagából vizsgáznak és az előadás anyaga nem kötelező.

Közben felkészült az első felelő: Szécsi Margit, iparszakos hallgató. Egyik kérdése a tőkés hitelszervezet kialakulása Magyarországon, másik az állami ipartámogatási politika a XIX. század végén. Mindkét tételt akadozva, bizonytalanul mondta el ezért felelete közepes lett.

A következő vizsgázó Gáll József, már higgadtabban, jobban felelt, így négyest kapott. A további vizsgák is többé-kevésbé hasonlóan sikerültek. Egyetlen kiemelkedő felelet sem született. A mérleg három elégséges, három közepes, és három négyes. Az eredményen tehát itt is van mit javítani, és remélhetőleg ez év végén sikerülni is fog.

Bevallhatjuk, hogy egyetemünk levelező hallgatóit nagyon kevéssé ismerjük. Pedig nap mint nap látjuk őket csoportokba verődve a folyosókon, magányosan álldogálva a tanszékek hirdetőtáblája előtt, vagy este, vacsora után a Dimitrov téren az egyetem felé sietni.

Életmódjukkal, problémáikkal, eredményeikkel keveset foglalkoztunk. Pedig ők azok, akiknek talán a legtöbb problémával kell megküzdeniük. Nemcsak a vizsgán kell megállni a helyüket, hanem a munkahelyen is. Munkájuk pontos elvégzése és legtöbbjük esetében a család is sok akadályt gördít a tanulás elé.

Eredményeiket még nem közölhetjük, mert a levelező hallgatóknál jelenleg javában folynak a vizsgák. A rendes vizsgaidőszak január, február hónap, és március az utó- és halasztott vizsgák időpontja.

Az Általános Kar dékáni hivatalában érdeklődve megtudtuk, hogy eddig mindössze három levelező hallgató fejezte be félévi vizsgáit az Általános Karon. Az elmúlt években a délelőttiekhez viszonyítva nagy volt a halasztott vizsgák és a kitűzött vizsgaidőpontban meg nem jelentek aránya. Ez a tanulási körülményeket figyelembevéve bizonyos mértékben érthető is volt. Örvendetes jelenség, hogy az idén kisebb a vizsgahalasztás aránya, csak erősen indokolt esetben maradnak távol. S még egy, amit a részeredmények vizsgálatánál is észrevettünk: a ténylegesen lezajlott vizsgáknál kisebb a bukási arány, kevesebb az elégtelen osztályzat részesedése, mint a délelőtti tagozaton.

Hogy egyetemünk hallgatóinak ezt a „rétegét" is megismerjük, elküldtük riportereinket, nézzék meg, hogyan vizsgáznak a levelező hallgatók.

Nem szeretik az adatokat

A Földrajz Tanszék előtt csak egyetlen vizsgázó várakozik.

— Izgul? — kérdezzük, mire hirtelen és határozottan válaszol:

„Nem, egyáltalán nem!"

De hamarosan hozzáteszi: „csak ezen a vizsgán legyek túl!".

Elmondja, hogy most jött haza egy külföldi útról. Mindössze néhány napja volt a felkészülésre, csak egyszer tudta átnézni az anyagot. Így némi izgalommal várakozunk, míg a tétel kidolgozásával elkészül.

De maga a felelet már sokkal megnyugtatóbb. Tétele: a Szovjetunió éghajlata. Szépen, összefüggően beszél. Gyenes elvtárs, a vizsgáztató is meg van elégedve, de úgy látszik, még mélyebb összefüggésekre is kíváncsi, kérdez, a felelet csak négyesre sikerül.

A következő vizsgázó egy Kecskemétről jött levelező hallgató. Vizsgája toponómiai kérdésekkel kezdődik. A Szovjetunió köztársaságai és a fővárosok felsorolása nehezen megy, de Gyenes elvtárssal közösen csak-csak sikerül a felsorolás. Majd a tulajdonképpeni vizsgára kerül sor. A világ kőolajtermeléséről beszél. — Mennyire becsüli Magyarország kőolajtermelését? — hangzik a kérdés. Vizsgázónk töredelmesen bevallja, hogy ezt nem tudja. — És a többi ország mennyit termel?

— Az USA termelése 330 millió, de vajon mi lehet a mértékegység? Majd rengeteg hasonló „találós kérdés" következik, de vizsgázónk „becslései" nem mindig helytállóak. „Ez gyarló módon ment" — értékeli Gyenes elvtárs a feleletet. Még feltesz néhány kérdést, és lassan testet ölt az elégséges.

A harmadik vizsgázóval több szerencsénk van. A világ búzatermeléséről és szénbányászatáról beszél. Jól felépített, szép felelet, mind a két kérdést kifogástalanul tudja, s számszerű adatokra is emlékszik. Megérdemelt jeles.

Végül megkérdezzük Gyenes elvtársat, mi a véleménye a levelező hallgatók felkészüléséről? „A levelezők színvonala általában egy árnyalattal gyengébb, mint a délelőtti hallgatóké, de sokan vannak, akik jobban vizsgáznak, mint a délelőttiek, tudásuk mélyebb, és megalapozottabb. A levelezők vizsgáinál két problémával találkozunk. A számszerű adatokat nem szívesen tanulják meg és a helynévismeret terén is nagy hiányosságok vannak. Még most is előfordul, hogy az USA fővárosául New York-ot, sőt volt már vizsgázó, aki Londont nevezte ki.

(Ebben egy kicsit hasonlítanak a délelőttiekhez.)

A Statisztika Tanszék előtti folyosón elsőéves mérnök-közgazdász hallgatók élik át a vizsga előtti leszült perceket.

Karácsony Béla, az Ipari Vegyszergyar dolgozója kérésünkre elmondja, hogy bizony sok nehézséggel kell megküzdenie a levelező hallgatónak, amíg eljut egy sikeres vizsgáig.

Milyen segítséget nyújt a levelező hallgatóknak a Statisztika Tanszék?

Kérdésünkre *Párniczky Gábor* elvtárs a következőket válaszolja: „Tanszékünk figyelembe veszi, hogy a levelező hallgatóknak sokszoros nehézségeket kell megoldaniok. Ennek ellenére a levelező hallgatók elé ugyanazokat a követelményeket állítjuk, mint a délelőtti hallgatók elé.

Tanszékünk minden lehető segítséget megad a hallgatóknak. Szeptemberben biztosította számukra a jegyzetet —, jövőre pedig tankönyv jelenik meg; ezenkívül hetente egyszer konzultációt tart számukra.

— Milyen eredmények születtek az eddigi vizsgák során?

„Az eddig letett vizsgák eredménye a tavalyiakhoz képest szép fejlődést mutat. Különösen vonatkozik ez az elsőéves mérnök-közgazdász hallgatókra. Ennek ellenére a levelezők színvonala erősen a délelőtti hallgatók színvonala alatt marad. A tanulmányi fegyelem is sokkal lazább, amit a mai vizsganap is bizonyít. A mai vizsgára 33 hallgató jelentkezett, s csak tizenegy jelent meg. Külön problémát okoz az is, hogy a második félévi előadások már február közepén megkezdődnek, a vizsgaidőszak viszont február végéig tart."

Párniczky elvtárs a továbbiakban elmondotta, hogy jelenleg a levelező oktatás sok problémával küszködik. *„Ahhoz, hogy ezek a problémák megoldódjanak, a legfontosabb, hogy az egyetemi munka hatékonyságának alapjait: a folyamatos tanulást és a foglalkozások rendszeres látogatását biztosítsuk."*

Reméljük, hogy a most készülő oktatási reform nem fog megfeledkezni a levelező hallgatókról sem.

A levelező hallgatók búcsúzóul még elmondják, hogy szívesen olvasnák a Közgazdászt, de sajnos megfeledkeztek róluk, csak ritkán tudnak hozzájutni egy-egy példányhoz.

Jó tanulást, és tovább sikeres vizsgákat kívánunk a levelező és mérnök-közgazdász hallgatóknak.

Bóta — Mavinov — Végh — Sárecz

Az önkiszolgáló vizsga

Azt álmodtam, hogy bevezettük az önkiszolgáló vizsgát. Mindjárt el is mesélem, hogyan zajlik le egy kollokvium az új rendszerben.

A vizsga napjának reggelén díszbe vágom magam, sötét ruha, fehér arc, és elmegyek a tanszékre. A hirdetőtáblánál megtudom, hogy a 425-be vagyok kiírva, odarohanok és rémülten veszem tudomásul, hogy magamnál vizsgázom. Gyorsan elkezdek érdeklődni a többieknél, hogy milyen vagyok, szőrözök-e, s főleg, milyen a hangulatom. Aztán várok. Ha közben valaki siránkozik, mert a másik helyre van kiírva, én hősiesen közbevetem, hogy az semmi, mert nekem hozzám kell mennem. Aztán sorra kerülök. Nosza. Besettenkedem az ajtón és halkan köszönök magamnak, amire én vésztjóslóan bólintok. Majd odaadom az indexem magamnak és kapok egy tételt tőlem.

Aztán elkezdem a második tétellel, mintha véletlenül tenném. Persze jól tudom, hogy én azért kezdem a másodikkal, mert az elsőről kevés fogalmam van, de nagyom magam beszélni. Miközben beszélek, szó nélkül hallgatom magam, s közben csendben jegyezgetek, bár tudom, hogy ez engem rettentően idegesít. S az még jobban idegesít, hogy ráadásul azt is tudom, hogy mit jegyezgetek. Most például óvatosan kikerülök egy veszélyes részt, de engem nem lehet becsapni, s tüstént felírom, hogy ezt majd meg fogom kérdezni magamtól. Ezután félbeszakítom magam és megkérdezem magamtól azt, amiről úgyis tudom, hogy nem fogok rá válaszolni. Erre komorrá, sőt fenyegetővé válok, s közben kétségbeesetten figyelem magam, megpróbálva kitalálni, kirúgom-e magam vagy sem. Aztán fölszólítom magam, hogy térjek rá a másik tételre. Rátérek. Néhány kínos perc következik, majd abbahagyatom magammal, s megkérdezem, hogy most mit csináljak magammal. Rövid vita magammal, ami után megsajnálom magam (ez tökéletesen érthető), s megmondom, hogy ezt nem vártam tőlem. Majd figyelmeztetem magam, hogy év végén ez nem lesz elég, s akkor még találkozom velem s beírom magamnak az egset. Végül távozom, s kinn a folyosón mindenkinek elmondom, hogy azért adtam magamnak egset, mert régóta nem szeretem magam.

S ezután, ha találkozom magammal, a pokolba kívánom magam, amiért a vizsgán olyan csúnyán bántam el magammal.

A. J.

A kosarasokról

A január 25-én megjelent Közgazdász-ban már olvastuk, hogy az 1959—1960-as bajnoki első fordulója december közepén befejeződött. Kosárlabdacsapatunk a Budapest I. osztály igen erős mezőnyében csupán két vereséget szenvedett, az egyiket az OSC több országos válogatottal rendelkező csapatától, a másikat pedig a csapat pillanatnyi indiszponáltsága és ponterős játékosok játék közbeni sérülése miatt az UTTE együttesétől.

Az utolsó mérkőzés befejezését jelző sípszó után a csapat tagjai pihenőre mentek, ami természetesen a sportolók nyelvén „aktív" pihenést jelent. A csapat egyetemista tagjai a vizsgákra készültek, a már végzettek pedig munkahelyeiken folytatták munkájukat. Meg kell említeni azt az igen örvendetes tényt, hogy játékosaink vizsgakötelezettségeiknek kivétel nélkül időben és eredményesen eleget tettek. Azt hiszem, ez is bizonyítéka annak, hogy a rendszeres, jól beosztott sportolás nem megy a tanulás rovására, sőt, elősegíti azt.

Még január idusán tartottunk, mikor Szúnyogh László edzőnk ismét megfúvatta harsonáit és játékosait alapozó edzésekre hívta.

Jóleső érzéssel érkeztünk az egyetem tornatermébe, ahol egyelőre heti két alkalommal egy-egy órán át „olajozgattuk" némileg elrozsdásodott izmainkat, s igyekeztünk túladni az időközben felszedett testi „feleslegeken".

Az alapozó edzések, mint általában minden sportágban, úgy nálunk is főleg célgimnasztikából, atlétizálásból állottak.

Ugy érzem, minden játékosunk lelkiismeretesen elvégezte a rá kirótt feladatokat és ma (a cikk keletkezésének idején), mikor már ismét a Szentkirályi utcai tornateremben folytatjuk most már „labdás" edzéseinket, valamennyien frissen és erősen foghatunk hozzá a céljaink eléréséhez szükséges komoly munkához.

Most néhány szót szeretnék szólni terveinkről, lehetőségeinkről. Meg kell mondani, hogy vezető szerveinktől az eredményes szerepléshez úgyszólván minden támogatást megkapunk.

A bajnokság második fordulója elóreláthatólag február végén, március elején kezdődik. Jóslásokba bocsátkozni a helyezésekre vonatkozólag egyelőre nem tudunk, de azt hiszem. a csapat minden játékosa nevében ígérhetem, hogy részünkről mindent elkövetünk, hogy vagy az őszi második helyezésünket megtartsuk. vagy esetleg még a bajnokságot is megnyerhessük.

Reméljük, sérülések — amik az őszi fordulóban gyakran előfordultak —, mérkőzéseink kimenetelét nem fogják károsan befolyásolni, s így csapatunk színeit győzelemre vihetjük, amivel egyben egyetemünk sportjának jó hírnevét is öregbítjük.

(iványi)

Legyünk tájékozott, politizáló közgazdászok!

Valamelyik nap bementem könyvtárunk olvasótermébe. Mint ilyenkor lenni szokott, sok ismerőssel találkoztam. Aznap jelent meg a Népszabadságban egy cikk, amely a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem három tanszékén folyó kutató munkáról számolt be, tehát közvetlenül rólunk szólt. Kíváncsi voltam, mit szólnak hozzá, de kíváncsiságomat nemigen tudtam kielégíteni. Hogy miért? Egyszerűen azért, mert a legtöbben nem is olvasták a cikket. Csalódottan vettem ezt tudomásul. Mielőtt elhagytam volna az olvasót, mégegyszer végigsétáltam az asztalok között, figyeltem, mivel foglalkoznak a hallgatók. Hát bizony igen kevesük előtt láttam csak újságot, s ezeknek is egy része a sportoldalt böngészte... Másnap ismét érdekes cikkek voltak a Népszabadságban. Gyulay János a szovjet és amerikai ipar fejlődési ütemét hasonlította össze 1955 és 60 között, míg Balázsy Sándor tollából a külkereskedelem gazdaságosságáról olvashattunk. Ezúttal is kérdezősködtem az „illetékeseknél", dehát ismét csak nagyon kevesen tudtak valamit a cikkekről.

Nem akarok e kedvezőtlen tapasztalatokból általánosítani, sem pedig ismételni a sokszor elhangzott intelmet, hogy olvassunk többet újságot, de a még mindig meglevő komoly hiányosságok, és néhány elméleti tárgy (pol. gazd., nemzetközi pol. és gazd. kérdések) félévi vizsgáin tapasztalt tájékozatlanság is megköveteli, hogy ezt a kérdést továbbra is napirenden tartsuk.

Az egyetemről szóló cikk esetében talán nem is kell hangsúlyoznunk, hogy ezt mindenkinek el kell olvasnia. A szovjet és amerikai ipar fejlődési ütemének egybevetéséről — világos, hogy hozzánk kiváltképp közel áll ez a probléma. A szocialista iparfejlesztés a tervgazdálkodás alapján megy végbe és nekünk, közgazdászoknak kell a tervezés alapjait leraknunk. A Szovjetunió és az USA termelési adataiban a két rendszer békés gazdasági versenyének pillanatnyi állásáról kapunk képet. A külkereskedelem egyik sarkalatos problémája a gazdaságosság, amelyről közgazdász-berkekben jelenleg is viták folynak. Hogy az egyetemről kikerülve jól végezzük munkánkat, pontosan kell ismernünk a vitában részt vevő nézeteket, és az azokból kikristályosodó általánosan elfogadott álláspontot.

És sorolhatnánk tovább a példákat. Itt van pl. az 1960-as magyar költségvetési tervezet, amelyet nemrég fogadtak el az országgyűlésben és minden napilapunk részletesen ismertette. Megengedheti-e magának egy leendő közgazdász azt a luxust, hogy ne ismerje költségvetésünk főbb tételeit és azok megoszlását, a bevételek és kiadások arányát?

Összefoglalva: Miért is kell hát nekünk, közgazdászoknak különös szorgalommal tanulmányozni a napi sajtót?

A közgazdaságtan, amelynek részleteivel négy éven keresztül megismerkedünk, olyan tudomány, amely szűntelen alakulóban van. Egyes tételek változnak, mások még csak ezután születnek és ezekről a fejleményekről nemcsak a közgazdasági szaksajtó, de a napi sajtó is tájékoztat bennünket; egyszersmind hozzájárul politikai tisztánlátásunk fokozásához is. Ahhoz azonban, hogy az újságokból átvett anyag leülepedjék és aktivizálódjék bennünk, az szükséges, hogy kötetlen formában folytatott oktatói-hallgatói beszélgetésekben és vitákban tárgyaljuk azt meg. Segítségül lehet ehhez hívni a jól bevált politikai órákat is, amelyeken a jövőben többet kellene aktuális gazdasági és politikai kérdésekkel foglalkozni. Kövessünk el mindent az újságolvasás terén is annak érdekében, hogy a közgazdaságtannak, mint pártos tudománynak valóban szilárd elvi alapon álló, szakszerű művelőivé váljunk.

Láng Tamás

MAGYAROK SVÁJCBAN

A Die Weltwoche 1959. december 24-i számában a fenti címmel, Jürg Ramspech tollából cikket közölt, amelyet kivonatosan alább ismertetünk.

A NAGYVILÁGBÓL

Jelenleg tízezer magyar él Svájcban. Legtöbbjük a nagyvárosokban, elsősorban Zürichben lakik. Tízezer fő: ez körülbelül a huszadrészét jelenti azoknak a menekülteknek, akik 1956-ban és 1957-ben elhagyták hazájukat, Magyarországot. Vagyis minden ötszázadik „svájci" magyar. Ez a százalékarány túl jelentéktelen ahhoz, hogy lényegesen megváltoztassa Svájc lakosságának általános képét, de túl magas ahhoz, hogy ez a tízezer fő nyomtalanul elvesszen a tömegben.

A reménytelenség...

A magyarok közül az egyszerű emberek nehezen értik az érzelmek hűvössé válását.

Egy magyar, bejelentés nélkül 12.30 órakor érkezik látogatóba. A svájci, evés közben nyit ajtót: — Sajnálom, ebédelünk! Egy svájci vendég megrettenne saját szemtelenségétől, hogy egy másik svájcit ebéd közben megzavart és bocsánatkéréseket dadogva elmenne. A magyar számára ez a visszautasítás hallatlan sértés. Olyan sértés, amelyet nem könnyen felejt el.

Ezek a félreértések nagyon mélyrehatóak és mi, svájciak csak azért nem érezzük őket, illetve azért nem válnak tudatossá bennünk, mert nem mi szenvedünk miattuk. Amennyiben egy szóban akarjuk összefoglalni a Svájcban élő magyarok érzelmi helyzetét, akkor ez a szó: reménytelenség.

...és három oka.

A svájci magyarok reménytelenségének három oka van. Az első ok az iránt tanúsított jelenlegi közöny, amely ellentétben áll az 1957-es fogadtatással. „Becsaptak bennünket" — panaszolta egy gépész.

A magyarok levertségének másik oka a politikai helyzet. Természetesen ők is belátják, hogy egy harmadik világháborúban semmit sem nyerhetnek, de éppen olyan keveset nyerhetnek az egymás mellett élés politikája révén. Így tehát gyakori politikai beszélgetéseikben állandóan a háború vagy az egymás mellett élés alternativájával játszanak. Akármilyen nyomasztó következtetésekre is vezet minden egyes alkalommal ez a „játék", mégis mindig újból és újból bűvkörébe vonja őket, mert hiszen náluk nem politikai találgatásról, hanem saját jövőjükről van szó.

Végül a amagyarok reménytelenségének harmadik forrása az a körülmény, hogy a legtöbb magyar munkáját roszabbul fizetik, mint a svájciakét. Előfordul, hogy egyik-másik magyar kevesebbet keres, mint a munkában alárendelt svájci.

A magyarok bírálnak

A magyarok a svájciak olyan gyengéit bírálják, amelyekről azok maguk is tudnak. Egy grafikus így fejezte ki magát: „A svájciaknak sok pénzük van és szabad országban élnek. S ennek ellenére kevésbé vidáman élnek, mint amilyenek mi, magyarok a szegény, elnyomott Budapesten voltunk."

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetenként

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Felelős szerkesztő: **Bögre Katalin**

Szerkesztőség:

Bp., IX., Dimitrov tér 8. III. 381

Telefon 186—850 (138-as mellék)

Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat

Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3

Felelős kiadó: Csollány Ferenc

Nyomatott a Szikra Lapnyomdában

KOSÁRLABDABAJNOKSÁG

Február 27—28-án indul a kosárlabda-bajnokság! Egyetemünk női csapata a Budapest II. osztályban, a férfi I-es csapat a Budapest I. osztályban, a férfi II-es csapat a Budapest III. osztályban indul.

Az előkészületek már javában folynak.

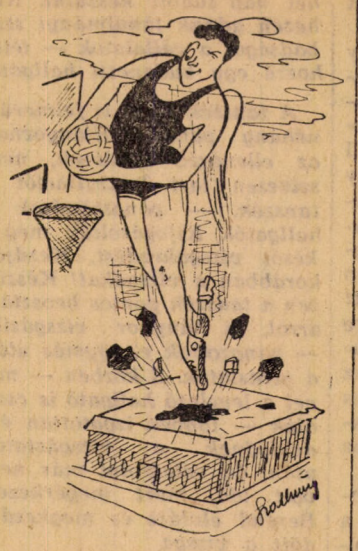

Ilyen lendülettel az OSC ellen!

VIZSGA

ELŐTT... UTÁN...

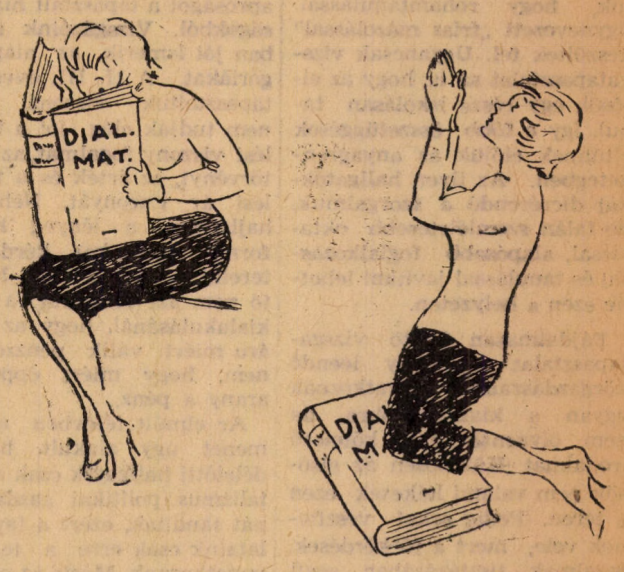

Ferencyné rajza

A társalgónk

Nyolc óra. Most jöttem haza az egyetemről. Vacsora után szeretek olvasgatni. Kezembe vettem Németh László „Gyász" című művét, s lejöttem a társalgóba. Csak az ablak mellett van már hely. Mielőtt felnyitottam a könyvet, végigszemlélem a szobát.

A rádiónál egy csoport a „bűvös" dobozt, a magnót üli körül. Ot fej bólogat egy tangó ritmusára. Minden szempár másfelé néz. A szőke hajú talán arra gondol, hogy Siófokon éppen ezt a dalt suttogta egy lány fülébe. Kár, hogy elmúlt a nyár. Elvitte a lányt az idő. Csak a furcsa érzések maradtak meg.

Az egyik fiún szemüveg van. Nem látok a tekintetébe, az arcáról próbálom leolvasni gondolatait. „Milyen jó lenne mindig zenét hallgatni, de megint itt az új félév. Nincs erőm elolvasni a kötelező irodalmat. Majd máskor, később. Most figyelnem kell ezt a zenét. Nem hallod? Ebben a ritmusban még a gondolatok is táncot lejtenek. Nem, most nem tanulhatok." A másik három is gondol valamire, de ki tudja, mire? A terem közepén az asztalnál egy, negyedikes lány ül, az „Elet és Tudomány" keresztrejtvényén meditál.

Pardon, egy pillanat, hadd nézzem csak meg, mi hiányzik még.

Igen, a függőleges négy. Kérdés: múlt századbeli francia teológustörténész.

Ki lehet az? — elmélkedik ez a szimpatikus lány.

Ha még nem találta ki, elárulom, megnéztem a lexikonban: Renan.

Nem időzöm itt sem tovább, odapillantok a sarokba, ahol két hallgatónk ül látszólagos, nagy megértésben. Igy beszélgetnek:

— Nem érdekel ez engem.

— Ugyan, olyan erőszakos és makacs vagy.

— Mindenki azt mondta, hogy érdemes megnézni.

— Ki az a mindenki?

— Hát pl. Pista is azt mondta.

— Szóval, neked Pista mindenki?

— Nem, nem...

Menjünk gyorsan el innen, hiszen ilyen csinos leánynak ez nem áll jól: elpirul, zavarba jön. No, és a fiú könyörtelenségét sem akarom meghallgatni. Most kérek tőlük bocsánatot, hogy beszélgetésükből ennyit elloptam.

Az ajtó melletti asztalnál egy elsős fiú beszélget édesapjával. Vajon miről beszélgetnek?

— János bátyádék már beléptek.

— Na és édesapámék?

— Tavasszal már mi a közösben dolgozunk anyáddal.

Búcsúzóul B. Mihály bácsiéknak nagyon szép eredményeket kívánok a szövetkezetben.

Most a leghangosabb sarok felé fordulok. Itt javában ultiznak.

— Passz. Jöhetsz!

Tőlem balra egy harmadéves külkeres ül. Éppen oroszt tanul. Talán nehéz a szöveg, hogy annyira izzad? Csak pulóvere melegíti. Meg a tudásszomj? Ebben kételkedem, hiszen olyan fanyar arccal ül, mintha kinlódna.

— Mondd, nehéz a fordítás?

— Nem, csak fáj a fejem. Mérges vagyok.

— Ugyan min tépelődsz annyira?

— Képzeld, a Machost csak júliusban engedik játszani a Vasasban.

Megértő, együttérző arcot vágtam. Nem zavarom tovább, hiszen ez a fiú nagy problémán dolgozik. Ezt mondogatja magában: „Tovaris, Machos, tovaris..."

A hátam mögött könyvszekrény áll. Kebleben a sokszínű sejt mozdulatlan. Pedig ezekben a lakókban annyi szerelmes, kalandor, tanár, forradalmár beszélget.

Nem maradnak el a falon függő portrék sem a megértésben, biztatásban. Marx, a névadónk, és Lenin, a halhatatlan kommunista.

Ilyen a mi társalgónk egy hétköznapi estén. Nincs itt semmi különös, de mégis... Van valami varázserő, mely melegséget, otthonosságot terjeszt.

Felütöttem fekete borítós könyvem és olvasni kezdtem.

BARDOS

VAN EZ ÍGY

Amikor az álarcok lehullnak

(Szathmáry)